

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 13.12.2022

§ 140

Tiirismaan ja Harjun peruskoulujen hallinnollinen yhdistyminen ja Harjun toimipisteen lakkauttaminen 1.8.2023

12594/00.01.02.05/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vastaava rehtori Kirsikka Saresma, 044 4926409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijät

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Tiirismaan ja Harjun peruskoulut yhdistetään hallinnollisesti ja Harjun toimipiste lakkautetaan 1.8.2023 alkaen.

Perusteluosa

Lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkosuunnitelma 2021 on hyväksytty sivistyslautakunnassa 19.10.2021. Palveluverkkosuunnitteluprosessin toimintaperiaatteita ja -tapoja on uudistettu siten, että kertaluontoisten, laajojen selvitysten tekemisestä on siirrytty jatkuvan prosessin ylläpitoon. Palveluverkon muutostarpeet tunnistetaan ja ennakoidaan vuosittain osana taloussuunnittelua ja investointi-ohjelmaa. Palveluverkkosuunnittelu on osa Lahden Suunta -prosessia. Syksyllä 2022

on osana Paavolan kampuksen peruskorjauksen etenemistarkastelua todettu, että Tiirismaan koululle peruskorjattavat tilat on mitoitettu 950 oppilaalle. Tiirismaan koulussa on kuluvana lukuvuotena noin 640 oppilasta. Tiirismaan koulun uusien tilojen mitoituksen ja todellisten oppilasmäärien sekä oppilasennusteiden johdosta on tarkasteltu laajemmin koko keskustan alueen oppilasmäärien toteumia sekä oppilasmääräennusteita.

Harjun ja Tiirismaan koulut sijaitsevat itäisen palveluverkon alueella, Lahden kaupungin keskustassa. Harjun koulussa opiskelee vuosiluokkien 1–6 oppilaita sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita (mava-oppilaat). Harjun koulussa on kuluvana lukuvuotena yhteensä 208 oppilasta, joista noin 30 on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita. Lisäksi lukuvuonna 2022–2023 Harjun koulussa opiskelee noin 20 oppilasta, joiden asuinosoitteen mukainen koulu olisi jokin muu kuin Harjun koulu.

Tiirismaan peruskoulussa opiskelee vuosiluokkien 1–9 oppilaita sekä yksi esiopetusryhmä. Vuosiluokkien 1–6 opetus järjestetään laaja-mittaisena englanninkielisenä opetuksena. Myös esiopetus järjestetään englanninkielisenä. Tiirismaan koulussa vuosiluokilla 1–6 on yhteensä 132 oppilasta. Lisäksi esikoululaisia on 22. Yläkoulussa opiskelee 511 oppilasta. Tiirismaan yläkouluun siirrytään Lotilan, Harjun sekä Kariston alakouluista. Yhteensä Tiirismaan peruskoulussa opiskelee lukuvuonna 2022–2023 noin 640 oppilasta. Tiirismaan peruskoulu on toiminut väistötiloissa noin 7 vuoden ajan. Koulun toiminta siirtyy valmistuvaan Paavolan kampukseen suunnitellusti 1.8.2023 alkaen.

Tilaväljyys, koulutilojen kunto sekä taloudelliset resurssit

Paavolan kampus on mitoitettu 950 oppilaalle. Kampukselle siirtyviä Tiirismaan peruskoululaisia on tällä hetkellä noin 640. Nykyisen oppilasmäärän mukaan (643) talon käyttöaste tulisi olemaan noin 2/3.

Vuonna 2016 keskustan alueella (Lotila, Harju, Tiirismaa) ala- ja yläkoululaisia sekä englanninkielisessä opetuksessa olevia oppilaita oli yhteensä 1515 oppilasta. Vuonna 2016 laaditussa väestöennusteessa oli arvioitu, että vuonna 2020 keskustan alueen oppilasmäärä on yhteensä 1735 oppilasta ja vuonna 2025 yhteensä 1835 oppilasta. Syksyllä 2022 oppilaita keskustan alueella on kuitenkin todettu olevan yhteensä 1351. Vuoden 2020 oppilasmääräennusteessa ja syksyn 2022 oppilasmäärätoteumassa on noin 380 oppilaan vaje.

Keskustan alueella on Harjun, Lotilan ja Möysän kouluilla yhteinen oppilaaksiottoalue. Edellä mainittujen koulujen sekä Tiirismaan ja Kariston alakoululaisten määriä on tarkasteltu luokka- asteittain.

Oppilashallintorekisteristä 1.12.2022 otettujen tilastojen perusteella kaikkien kyseisten alakoulujen luokkakoko vuosiluokilla 3–6 on 16–27 oppilasta. Vuosiluokilla 1–2 oppilasmäärät luokissa ovat 18- 25 oppilasta. Luokkakohtaisten oppilasmäärien keskiarvo 1. luokalla on 20,8 oppilasta/luokka. Luokka-asteen 2 oppilailta keskiarvo on 21,5 oppilasta/luokka. Vuosiluokkien 3–6 oppilasmäärän keskiarvo on 21,7 oppilasta/luokka

Harjun, Lotilan, Kariston, Möysän ja tulevan Paavolan kampuksen luokkatilat on mitoitettu siten, että kaikissa kyseisissä koulurakennuksissa voidaan työskennellä pääsääntöisesti 28-30 oppilaan opetusryhmissä. Tilaväljyyttä kouluissa on jo nykyisillä oppilasmäärillä.

Harjun koulupiiriin kuuluvia oppilaita koulussa on tällä hetkellä alle 160 oppilasta. Harjun koulun oppilasmääräkehityksen trendin perusteella

koulusta näyttää muodostuvan jo tulevana lukuvuotena 1-sarjainen alakoulu. Myös Tiirismaan koulun alakoulu on yksisarjainen.

Tarkasteltaessa Tiirismaan laajamittaiseen englanninkieliseen opetukseen hakeneiden oppilaiden sekä valintakokeiden hyväksytysti suorittaneiden määriä viimeisen viiden vuoden ajalta voidaan todeta, että edellytyksiä kaksisarjaisen englanninkielisen opetuksen muodostamiseen ei ole.

Nykyiset ja oppilasennusteiden mukaiset keskustan alueen tulevat oppilaat mahtuvat valmistuvan Paavolan kampuksen, Lotilan sekä Möysän kouluihin. Vuosien 2020–2030 oppilasennusteen mukaan oppilasmäärä tulee laskemaan edelleen Lahden kaupungin perusopetuksessa.

Koulujen kuntoluokitus ja taloudelliset seuraukset

Nykyisten koulujen kuntoluokituksesta on vuoden 2021 palveluverkkoselvitykseen kirjattu seuraavasti:

- "Lotilan peruskoulu, luokat: 1 -6: peruskorjaus tehty, kunto erinomainen.
- Möysän peruskoulu, esiopetus ja luokat, 1 -5: peruskorjaus tehty, kunto erinomainen.
- Harjun peruskoulu, luokat: 1 -6: tila on epäkäytännöllinen, kuntotutkimuksissa havaittu sisäilmaongelmia, kunto välttävä."

Harjun koulussa on tehty käyttöä turvaavia toimia vuosien kuluessa ja käytännössä tiloissa työskennellään tällä hetkellä "yliajalla". Tilakeskuksesta saadun tiedon mukaan kaikki potentiaaliset käyttöä turvaavat toimet on jo tehty. Harjun koululle tulee kohdistaa käyttöä turvaavia toimia raskaampia eli perusparannustasoisia toimia, mikäli rakennuksen käyttöä

halutaan jatkaa ja sisäilmaolosuhteiltaan saattaa oppimisympäristö asianmukaiseen kuntoon.

Harjun koulun siirtyminen Paavolan kampuksen tiloihin ja hallinnollinen yhdistyminen Tiirismaan peruskouluun lukuvuoden 2023 alkaessa mahdollistaisi terveellisen ja nykyaikaisen oppimisympäristön oppilaille ja henkilöstölle. Harjun koulurakennuksesta luopuminen sekä Harjun koulun rehtoriviran täyttämättä jättäminen vähentäisi vuokra-, siivous- ja henkilöstökuluja noin 450 000 euroa vuositasolla. Vuonna 2023 säästö olisi vähintään 160 000 euroa.

Vaikutukset muihin keskustan alueen kouluihin

Lotilan ja Harjun koulujen 1. luokan oppilasmäärät ovat olleet monen vuoden ajan käytännössä 1 ½ -sarjaiset. Vuosittain on ratkaistu, kumpaan kouluun sijoitetaan kaksi alkavaa 1. luokkaa ja kumpaan yksi alkava 1. luokka. Mikäli Harjun ja Tiirismaan koulut yhdistetään, keskustan alueen oppilaat voidaan ohjata Paavolan kampukselle sijoittuvaan kouluun ja Lotilan peruskouluun siten, että kampukselle muodostuu yksi luokka keskustan alueen oppilaista ja toinen luokka laajamittaisen kaksikielisen englannin kielen oppilaista. Lukuvuonna 2023–2024 kaikki Harjun koulun nykyiset oppilaat siirtyisivät omina luokkinaan Tiirismaan kampukselle. Jatkossa oppilaat kouluihin ohjattaisiin asuinosa-alueen mukaan koulumatkan turvallisuus ja pituus huomioiden.

Lotilaan mahtuu jatkossakin kaksisarjainen alkuopetus. Möysän alueen oppilasennusteiden mukaan nykyään osin nelisarjainen koulu muuttuu tulevaisuudessa 3-sarjaiseksi. Tällöin koulussa voisivat jatkaa myös 6. luokkalaiset.

Oppilasmääräkehityksen mukaan kaikki keskustan alueen oppilaat mahtuvat jatkossa Lotilaan, Tiirismaan kouluun Paavolan kampukselle sekä Möysän kouluun. Uutta koulurakennusta ei keskustan alueelle tarvita.

Paavolan kampuksen toimitilat, oppilas- sekä opetushenkilöstömäärät ja johtamisjärjestelyt

Paavolan kampusalue muodostuu Lahden lukio Gaudian, peruskoulun ja Wellamo-opiston koulutuskokonaisuudesta. Gaudia sekä Wellamo-opisto toimivat perusparannetuissa entisen Kannaksen lukion ja Muotoiluinstituutin tiloissa. Peruskoulun kanssa yhteiskäytössä ovat liikuntasali sekä taideaineiden tilat. Paavolan kampuksen peruskorjatuissa (entinen aikuiskoulutuskeskus) tiloissa tulevat toimimaan peruskoulun luokat 0–9. Talossa on peruskoululaisten käytössä myös ruokala, Arthouse sekä musiikki- ja auditoriotilat. Tulevan koulun oppilasmäärä olisi keskimääräisen yhtenäiskoulun kokoinen, noin 800 oppilasta. Opetushenkilöstöä olisi yhdistetyssä koulussa 75- 80.

Mahdollisen yhdistymispäätöksen jälkeen perusopetuksessa on valmius aloittaa heti kevätlukukauden 2023 alkaessa koulujen yhdistymisen tukiprosessi. Prosessin tavoitteena on rakentaa yhteistä arvomaailmaa ja toimintakulttuuria sekä luoda yhteiset pelisäännöt uudessa rakennuksessa toimiville peruskoulun oppilaille ja opetushenkilöstölle.

Harjun koulun rehtorin siirryttyä Tiirismaan koulun rehtoriksi 1.8.2022 on Harjun koulun rehtorin virka täytetty määräaikaisesti lukuvuodelle 2022-2023. Mikäli koulut yhdistetään, yhdistettyä koulua johtaisivat Tiirismaan koulun nykyinen rehtori ja apulaisrehtori.

Paavolan kampukselle jää ylimääräistä tilaa (noin 300 oppilaspaikkaa). Kampuksen tilat ovat modernit ja peruskorjatut.

Harjun koulun rakennus edellyttää peruskorjausta. Harjun koulurakennuksesta tehtyjen sisäilmailmoitusten määrä on lisääntynyt.

Kaupungin taloudellinen tilanne edellyttää myös perusopetuksessa ratkaisujen taloudellista tarkastelua. Harjun heikkokuntoisesta kiinteistöstä luopuminen vähentää tarvetta leikata kaupungin opetusresurssista.

Päätösvalmistelu ja kuuleminen

Tiirismaan ja Harjun opetushenkilöstölle on järjestetty koulujen yhdistymisestä ja yhteisiin tiloihin muuttamisesta informaatio- ja keskustelutilaisuus 7.11.2022. Kummankin koulun opetushenkilöstölle on esitelty kampuksen suunnittelukuvia 15.11.2022. Asiasta on käyty lähetekeskustelua sivistyslautakunnassa 22.11.2022.

Tiirismaan ja Harjun oppilaiden huoltajille on järjestetty esityksestä vanhempainilta 23.11.2022. Harjun koulun henkilöstölle on pidetty kuulemistilaisuus 28.11.2022 ja Tiirismaan koulun henkilöstölle 29.11.2022.

Lausuntopyyntö Tiirismaan ja Harjun peruskoulujen hallinnollisesta yhdistymisestä sekä toimipisteen muutoksesta 1.8.2023 alkaen on toimitettu ao. koulujen oppilaskunnille, henkilöstölle, luottamusmiehille, Tiirismaan koulun vanhempainyhdistykselle, Harjun koulun vanhempaintoimikunnalle, Laseva ry:lle sekä nuorisovaltuustolle.

Lausunnot on pyydetty toimitettavaksi Lahden kaupungin kirjaamoon viimeistään 12.12.2022 klo 15 mennessä. Kirjaamoon toimitetut lausunnot toimitetaan edelleen sivistyslautakunnalle.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Harjun koulu, Tiirismaan koulu